

STOPINJICE

GLASILO ZAVODA »MIHA PINTER«
DOBRNA

3

Prispevke so zbrale in uredile:

Brigita KUDER, Leonida RADALJAC, Jolanda MEMON in Bojana LIPIČNIK

Naklada: 100 izvodov

Tisk: v ustanovi, junij 1991

NAČRTI: OD SKROMNIH DO VELIKIH

V zadnjih letih je bilo v dejavnosti usposabljanja v Sloveniji mnogo storjenega. Sklad za prenovu organizacij za usposabljanje otrok z motnjami v razvoju je omogočil vrsto novogradenj, adaptacij in posodobitev republiških zavodov.

Z veliko mero vztrajnosti in srčnosti smo tudi v zavodu Miha Pinter dosegli vključitev v program prenove. Vendar! Prednost za prenovu so imeli republiški zavodi. Naš zavod kot regijska ustanova je bil vključen pogojno - če se bo sklad podaljšal tudi v obdobje 1991 - 1995.

Sprva smo načrtovali posodobitev graščine in manjšo dozidavo. Tako bi rešili nekatere največje ovire pri izvajanju dejavnosti. Strokoven ogled in izračuni pa so ovrgli varianto kot nesmotrno. Podprt je tako predlog za novogradnjo, ki bo dolgoročno in celotno zagotovila vse pogoje za bivanje in usposabljanje otrok z motnjami v duševnem razvoju.

Opogumljeni smo od pristojnih predstavnikov oblasti, ki se javno izrekajo za nadaljevanje vseh prizadevanj za pomoč prizadetim. Bojimo se, da bi bil zaradi velikih gospodarskih težav sklad za prenovu "zamrznjen" - prav sedaj, ko je naš zavod "na vrsti" ...

Upamo, da bomo dosegli uresničitev načrtov. To smo si tudi zaslužili, ko smo z velikimi naporji in odrekanjem v danih pogojih razvili strokovno obravnavo otrok na enaki ravni kot jo izvajajo nove in sodobneje opremljene organizacije v Sloveniji.

Pričakujemo veliko, vendar ničesar takega kar ni uresničljivo.

Ravnateljica:

Irena Artank

PREVOZI OTROK DOMOV

Petek, konec tedna. Med otroci odmeva: "Domov, kombi! Kdaj pride moj kombi?" Tovarišice preverjajo: Simona gre s šentjurskim ob 13. uri, Gorazd s konjiškim ob 9^h, Niko z žalskim ob 13.30 uri, Boštjan ob 15.30 uri z mozirskim ...

Saj bi potrebovali prometnika!

Komaj si vzamejo čas za kosilo, hitro se preoblečejo, spravijo domače naloge, obvestila za starše ...

Živ, žav se umiri, ko otroci pridno čakajo na prihod kombija. Na njihovih obrazih je veselje. Kako znajo biti potrpežljivi!

Prvi prevozi otrok s kombijem, domov in nazaj v zavod, so se pričeli v oktobru 1984 leta, za otroke iz občine Slovenske Konjice. Pobudo je dalo njihovo Društvo za pomoč duševno prizadetim. Še danes gospa Esih Biserka po dogovoru z nami in s starši skrbno načrtuje vozni red in spremljevalce.

V februarju leta 1986 nam je s pomočjo staršev, predvsem z osebno angažiranostjo gospoda Irner Franca, razumevanjem ravnatelja OŠ Ljubno in IS Mozirje, uspelo dobiti kombi za otroke iz občine Mozirje. Glede na to, da je v letu 1987/88 nekaj varovancev te občine zaključilo delovno usposabljanje v naši ustanovi in se vključilo v DPP v Celju, smo vpeljali kombi na relaciji: Ljubno - Dobrna - Celje - Ljubno, tako da je kombi polno zaseden.

V šolskem letu 1990/91 so se s pomočjo Društva za pomoč duševno prizadetim osebam občine Šentjur in Žalec, predvsem z osebno zavzetostjo predsednikov društev gospoda Petra Jeršiča in gospoda Kapušar Riharda, s sodelovanjem s starši in razumevanjem VIS Šentjur in občinskih struktur občine Žalec, organizirali prevoze še za omenjeni občini.

Kombi in šoferja za prevoz daje v primeru občine Slovenske Konjice OŠ Pohorskega odreda, za občino Mozirje OŠ Ljubno, za občino Šentjur njihov VIS in občino Žalec SO Žalec.

- 3 -

Za posamezne relacije je izdelan natančen vozni red, razpored staršev za spremstvo in način sporočanja sprememb.

Plačilo prevozov je po občinah različno. Sredstva prispevajo izobraževalne skupnosti, socialna skrbstva, društva ...

Kombiji vozijo na 14 dni, razen šentjurskega, ki vozi vse vikende. Otroke odpeljejo v petek popoldan in pripeljejo nazaj v ponedeljek dopoldan, do 9.30 ure. V prevoz je vključenih 27 otrok od šestdesetih, ki so trenutno v domski oskrbi.

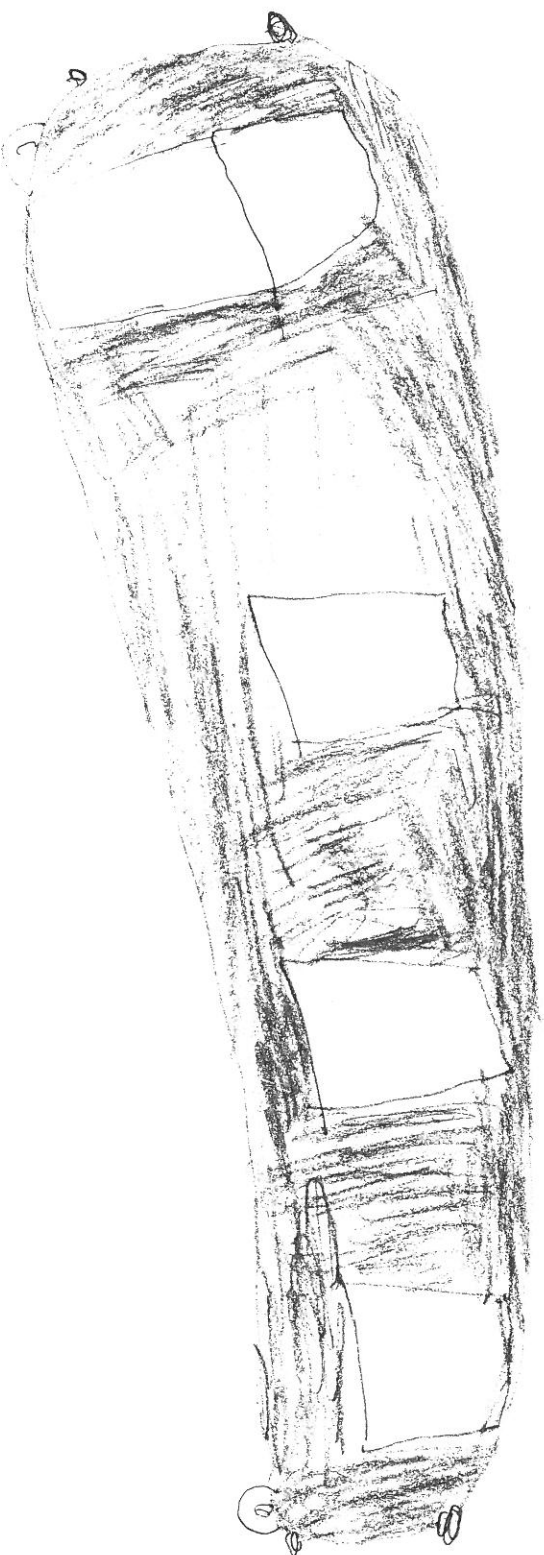
Glede na število otrok iz posameznih občin, ki so v naši ustanovi, se kaže potreba in bi bilo smotrno organizirati prevoze le še za otroke iz občine Šmarje pri Jelšah.

Upamo, da nam bo v bodoče kljub kriznim časom, uspelo obdržati oziroma še razširiti mrežo prevozov in s tem olajšati potovanje ter ohranjati čustveno navezanost v družini.

Ob tej priliki se vsem, ki so znali prisluhniti in so pomagali uresničiti potrebo po organiziranih prevozih otrok, domov in nazaj v zavod, v imenu otrok in staršev, iskreno zahvaljujem.

Štefka Oberstar

Rada se vozim s kombijem, ker grem domov.
Sedim spredaj in čuvam Lidi jo.

Lidi jo

PRAVICA DO DRUŽINSKEGA ŽIVLJENJA

Imeti duševno prizadetega otroka ni lahko. To moraš doživeti, preboleti in šele potem nekako gre. Težo družine s prizadetim otrokom razume le tisti, ki jo sam nosi.

Razum pa ne sme dovoliti, da bi ta nepopravljiva nesreča uničila naše življenje. Zdrava pamet mora zmagati, če je strto srce.

Ob najboljši želji, da vsi duševno prizadeti otroci ostanejo v domači oskrbi, jih bo moralo določeno število na usposabljanje v zavode.

Za to so vzroki različni. Največkrat v domačem kraju ni možnosti za otrokovo usposabljanje. Če je otrok vključen v usposabljanje, se lahko marsikaj nauči, doma pa ga lahko samo varujemo.

Starši obremenjeni z vsemi bremenmi današnjega časa, smo vendarle zadovoljni, ko vidimo, da je naš otrok, ki je potreben nenehnega nadzora in vodenja, dobil svoj sebi primeren prostor v družbi. Zadovoljni smo, da smo lahko del svojega prebena prenesli na nekoga, ki nam pomaga v situacijah, v katerih se sami ne najdemo. Ko se starši otrok odločajo, da dajo otroka v zavod se znova srečajo s hudo duševno stisko. Za starše je to enako boleče kot spoznanje, da otrok ne bo duševno dorasel.

Nekateri starši te odločitve, da bi dali otroka v zavod, ne sprejmejo nikoli, ker pač menijo, da so neglede na žrtve in odpovedovanja dolžni neposredno skrbeti za svojega otroka.

Nobena odločitev nam ne sme biti tuja. Nobene ne smemo obsojati; ker so različni ljudje, so različne tudi njihove odločitve.

Ko so starši dali svojega otroka v zavod, ne pomeni, da so obveznosti do njega prenehale. Zavodski otroci ne smejo biti prikrajšani za ljubezen staršev. Starši svojega otroka ne morejo nikoli pozabiti. Čim bolj je nebogljen, tem bolj si delajo skrb.

Starši se zavedamo, da ni mogoče, da bi živel otrok v zavodu tako kot doma. Tam je eden od mnogih. Svojega otroka ne moremo obvarovati vsega. Tudi otrok mora nositi svoj delež bledosti.

To izgubo je treba dati na tehtnico in jo primerjati z dobicem.

Ustava zagotavlja prizadetim pravico do usposabljanja, končni cilj pa je vključiti otroka v življenje in delo.

Ko smo mi popeljali svojo prizadeto deklico v zavod v Dobrno, so nas sprejeli prijazno in vljudno. Po ničemer ni bilo soditi, da je kdo opazil kaj čudnega na našem otroku. Sprejeli so jo kakršna je in z njo ravnajo z ljubeznijo.

Tudi to prinaša olajšanje.

Zavedamo se, da je zelo pomembno ohranjanje trajnih stikov med družino in otrokom, ki je nameščen v zavodu. To najlažje dosežemo, da se otrok ob koncu tedna vrača domov. Vemo pa, da je na avtobus zelo težko iti s prizadetim otrokom, obstaja pa tudi finančno vprašanje.

Naši in še mnogim družinam je priskočilo na pomoč društvo za pomoč duševno prizadetim Šentjur pri Celju. Omogočili so nam, da naše otroke vozi kombi. Naj izkoristim priliko in se jim iskreno zahvalim. Hvala tudi g. šoferju, ki nesebično prevaža naše otroke, hvala g. Jožici, ki otroke spremlja, hvala tudi vsemu osebju doma Miha Pinter v Dobrni, ker otroke pripravi in jih izroči v kombi.

Starši smo razbremenjeni. To nam veliko pomeni.

Vesnina mamica

MARU

STOPINJICE MALE - KORAK ŽE VELIK

Tih majski večer zahaja v zaton, ko premišljujem, da bo skoraj konec šole. Spomin se mi vrača nazaj na tisto prvo šolsko leto, ko smo morali dati našo nebogljeno deklico prvič od doma - v šolo. Koliko je bilo naše in njene bolečine, ko smo jo morali pustiti za ves teden v šoli. Skoraj bi bili obupali, če ne bi bilo v šoli tako dobrega osebjja, da so nam ves čas stali ob strani, nam pomagali z nasveti in dajali pogum. In danes po šestih letih vidimo, da je prav tako, saj smo dosegli po malih stopinjicah dolge korake, ki pa nam tako veliko pomenijo.

Za mnogo vsega pa se moramo zahvaliti vsem v zavodu Miha Pinter in našemu enkratnemu društvu iz Šentjurja, ki nam je omogočilo prevoz v šolo in domov.

Kako je lepa misel, da imaš tako plemenite ljudi okrog sebe.

Hvala vam vsem, naši prijatelji.

Jožica Lenič

Dana sem iz Urnsbega.

Vsak drugi petek se peljem domov s bomblijem do Žalca.

Tam me čaka mama. Naprej se peljema z avtobusom. V ponedeljek me pelje bel bombi nazaj v šolo.

Vsak Marija

ZAKAJ NAM JE "DRUGAČNOST" TUJA, STRAH IN ODPOR VZBUJAJOČA

Vsakdanje nam je povdarjanje drugačnosti. In prav je tako. Toda, kje so meje takšnega početja? Ali nismo vsi ljudje?

Včasih ne sprejmemo človeka, ker pač ni oblečen po naših merilih, ne dosega ravni našega intelektualnega nivoja in na sploh njegovo početje ni v skladu z obstoječimi normami.

Včasih je ta drugačnost posledica lastnega hotenja.

Toda včasih poseže mati Narava - otroci z motnjami v razvoju! Vzroki so različni, vendar to ni bistveno. Pomembna je posledica in to je otrok, drugačen od toliko otrok, ki jih srečne matere poznajo pri sebi doma. Že od malega jim vcepljamo norme in vrednote in tu največkrat ni prostora za kanček humanosti, ki medse sprejme tudi drugačne. Ne želimo le sočutnega nasmeha "normalnih" ljudi ob stiku s temi otroki, temveč aktivno sodelovanje v procesu njihove integracije v vsakdanje življenje. Ko jih sprejmemo mi ("normalni"), potem je pot enostavnejša.

Kajti oseba, ki se počuti odrinjeno, deluje odrinjeno. In to je začaran krog. Pretrgajmo ga!

Vse neznano vzbuja strah in tudi odpor. Zato ne bežimo pred neznanim, temveč se seznanimo in sprejmimo to drugačnost kot del naše vsakdanjosti. Običajno ljudje pomislijo: "Ubožec, sreča, da mene ni doletelo!" ... in odhitijo naprej srečni v svoji nevednosti.

Takšna razmišljanja so nedopustna za civilizirano družbo, v kateri živimo. Število mladostnikov z motnjami v razvoju je pri nas v porastu in tega problema ne bomo več smeli opazovati le od daleč, ampak ga bomo morali čimprej začeti reševati.

Droben kamenček v mozaiku rešitve tega problema bom poizkušala prispevati tudi sama. Odločila sem se kar za praktično

nalogo. Izbrala sem šest mladostnikov iz Zavoda za delovno usposabljanje Miha Pinter Dobrna in jih razdelila v dejavnosti, ki bi jih po moji oceni najbolj motivirale in za katere so tudi najbolj sposobni. Z veliko mero zaupanja sem računala tudi na mentorje določenih krožkov. Zavedam se, da je to za njih predstavljalo veliko obremenitev, vendar hkra- ti tudi izziv. Sodelovanje je potekalo dobra dva meseca.

Ker je naloga opravljena na številčno zelo nizki populaciji, izidi nimajo neke posebne statistične vrednosti. Vendar to ni bil moj cilj.

Največ mi pomenijo izjave otrok in ena takih je: "BILO JE LEPO!"

Vanja Hriberšek

PREPROSTE, A ZGOVORNE MISLI DVEH MLADIH FANTOV, KI STA DVA MESECA OBISKOVALA TEHNIČNI KROŽEK NA OSNOVNI ŠOLI

Bilo je lepo. Tja sva se peljala s kolesom. Zaklenila sva ju in vstopila v šolo. Potrkala sva na vrata. Vstopila sva in pozdravila z dober dan oni pa so odzdravili z zdravo. Vprašali so naju, kako se imava. Otroci so naju spraševali, kaj delava v zavodu. Odgovorila sva, da se tudi mi učimo. Zanimalo jih je, v kateri razred hodiva. Jaz, Darko sem kar odgovoril, da hodim v 8. razred, ker me je bilo sram in nisem vedel drugače povedati.

Tam je boljše kot tu. Rada bi še naprej obiskovala krožek. Imajo lepo urejeno delavnico; vrtalne stroje, stroje za ža- gat.

Najin tovariš Marko je bil z nama zelo prijazen.

Naredila sva dva izdelka; vazo in poličko za začimbe. Pri delu sva bila samostojna.

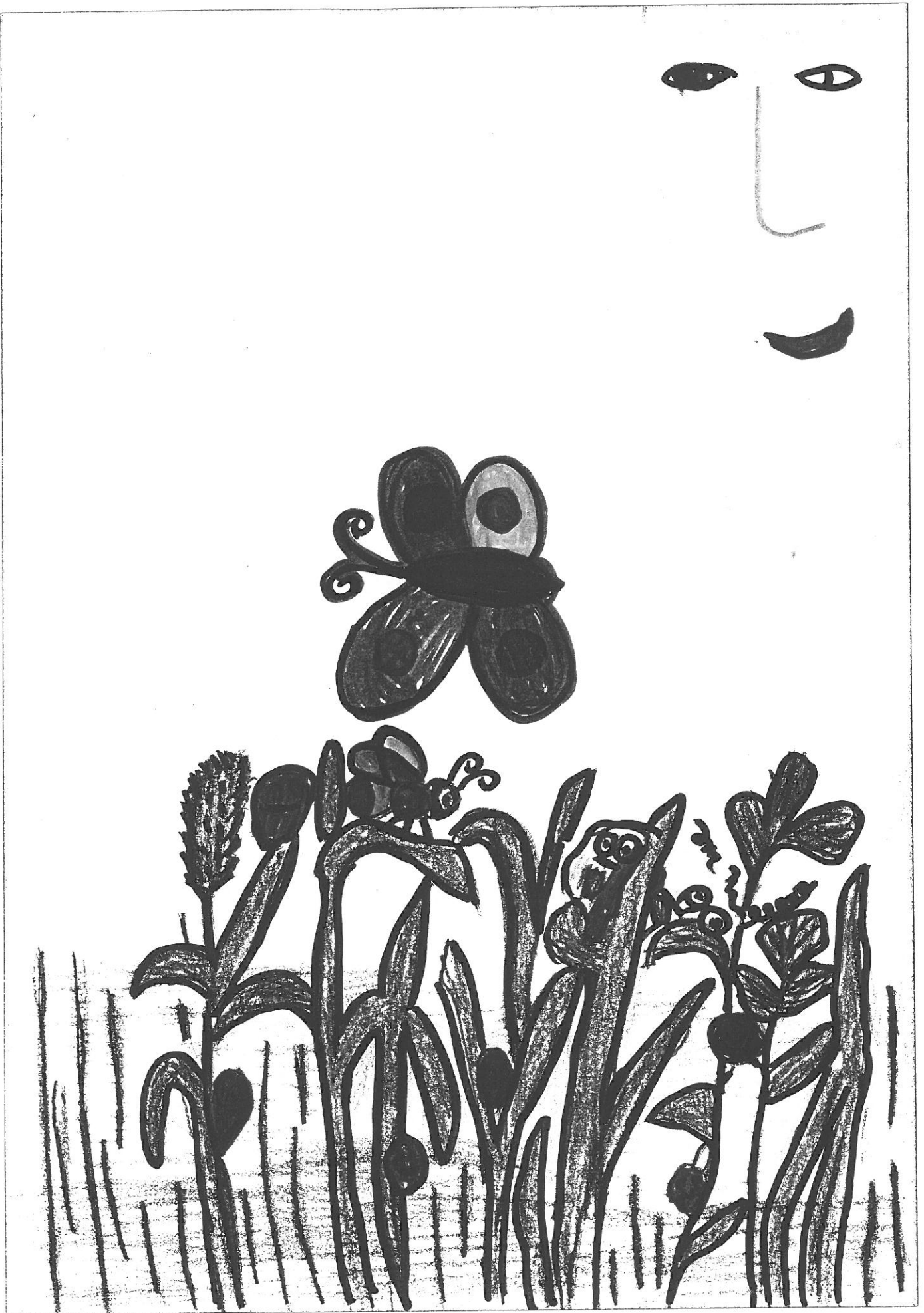
Dušan Gor in

Darko Mihelak

V zavodu Miha Pinter sem že
11 let. Zelo rad se pogovarjam.
Pomagam tovarišicam v kuhinji,
šivalnici in pri drugih opravilih.
Hodim tudi nakupovat v trgovino.
Poznam veliko ljudi. Življenje v domu
mi je zelo všeč. Letos odhajam
in mi bo dolg čas.

Staroveški Jožek

78 let

Hodim h Kuha rskemu krožku
v osnovno šolo. Zelo sem
vesela. Vedno pripravimo
kaj dobrega in potem tudi
poskusimo. Rada kuham in
pomagam mami.

Hohler Breda
3.A

DOMISLICE

Pri zobozdravnici

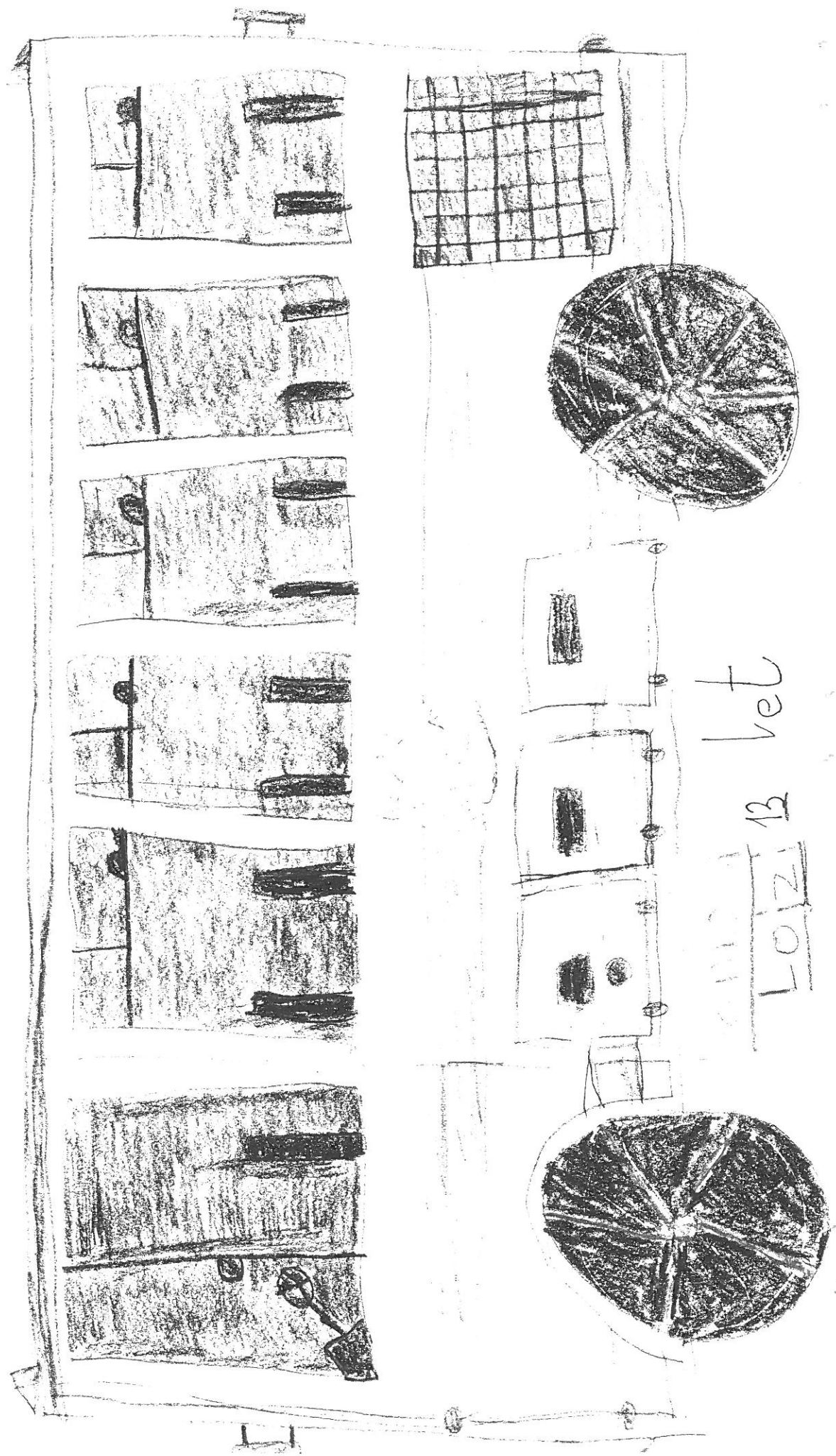
Zob je že dobil zvezdico. Branko pravi zobozdravnici: "Ti pa tako
lepo vrtaš!"

Peljali smo se na Roglo

Med vožnjo po ovinkih je Janez želel nazaj po avtobusu, a ga je
tovarišica zavrnila. Zajokal je - bolj zaigrano kot zares. Branko
pa mu je zapel - Koliko solz ...

Dogovorili smo se, da bomo risali kombi, tistega, s katerim se vo-
zimo domov. Pripravila sem liste, jih ponudim. Nekdo me vpraša, če
bo lahko narisal tako velik kombi na list.

Avtobus nas je peljal na Roglo.
Imeli smo se lepo.

10.12.13 let

ZAPOJMO, ZAIGRAJMO, ZAPLEŠIMO

Po nekaj mesečnem trudu, ki smo ga vložili v plesno točko, smo se s starim kombijem odpeljali proti Ljubljani. Da se počasi približujemo cilju, nas je spomnila Majina pripomba: "Dost je!"

Generalke - polomija!

Po obilni malici in ogledu prestolnice smo se otovorjeni z rekviziti prebili do garderobe. Vzdušje je bilo pevsko, podobno kot v čebelnjaku. Preoblačenje je potekalo kot po tekočem traku, brez kakršnih koli zastojev.

Končno smo se povzpeli po zavitih stopnicah na prizorišče. Napoved voditelja Matjaža Tanka: "V majhnem zdraviliškem kraju Dobrna stoji na hribčku na levi strani Zavod Miha Pinter ..."

Prvi takti "Maričke" ... Flaninke in planinca se zavrtijo. Gledalci jih z navdušenjem sprejmejo in jih vzpodbujajo z glasnim ploskanjem. Ob tej dodatni spremljavi in z nasmehom so uspešno končali nastop.

Utrujeni in prepoteni smo zapustili oder in odkorakali proti okrepčevalnici. Za malico smo dobili sendviče, soke in čokoladice. Po hitrem preoblačenju smo končno prišli na svetlo. Nagrada za uspešen nastop je bil sladoled.

Rekvizite smo zložili v kombi in se utrujeni in polni novih doživetij odpeljali proti "majhnemu zdraviliškemu kraju Dobrna ..."

Renata Žagar in Karin Dobnik
Spec. pedagoginji

1. ZIMSKA OLIMPIADA

V začetku marca je bila v Črni na
Koroškem prva zimska olimpiada. Na njej
smo sodelovali v alpskem smučanju in
toku na smučeh tekmovalci iz Slovenije
in tudi Hrvaške. Naša ekipa so sestavljali
li štirje smučarji. Jaz sem tekmoval v
velikslalomu. Zasedel sem četrto mesto.
Bil sem zelo vesel lepega uspeha.

Mihelak Darko

3.7

4. REPUBLIŠKE ŠPORTNE IGRE PTUJ 1991

Prav gotovo moramo spregovoriti tudi o letošnjih letnih športnih igrah, že četrtih, katerih se je udeležilo tudi osem otrok iz našega zavoda. Vse je potekalo po že ustaljenem programu, z družabnim srečanjem na večer pred igrami in naslednji dan s tekmovanjem v atletiki in plavanju. In kako smo se uvrstili oziroma kakšna je bila bera medalj?

Gajšek Alenka: bronasta v teku na 50 m

Hohler Breda: bronasta v skoku z mesta

Javornik Marjanca: zlata v skoku in bronasta v teku na 100 m

Bezjak Ivan: zlata v teku na 100 m

Izven konkurence sta Skok Marija in Hohler Breda osvojili 1. in 2. mesto, v suvanju krogle, težke 1 kg.

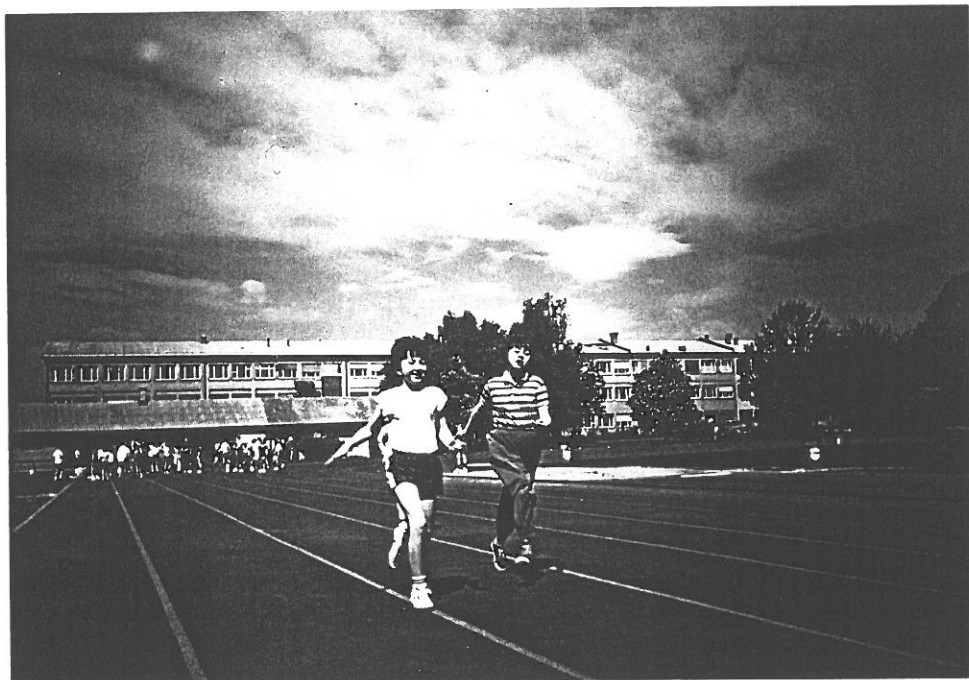
Močenik Janez, Kašič Andrej in Mihelak Darko so prejeli medalje za sodelovanje.

Z izvedbo iger so bili organizatorji, kakor tudi udeleženci zadovoljni, še posebej, ker je bilo lepo vreme.

Vrnili smo se, si odpočili in zapomnili smo, da bodo naslednje športne igre v Strunjanu, ob slovenski obali. Takrat se bomo zopet oglasili in Vam sporočili, kako je bilo.

Špela Oprčkal

Spec. pedagog

JANEZOVE ŠPORTNE STOPINJE

Že nekaj mesecev je med nami poseben občutek veselja in posebna delovna vnema, saj imamo v zavodu olimpijskega kandidata za Specialne olimpijske igre, ki bodo od 20. do 26. julija 1991 v Minnesoti v Ameriki.

Prav gotovo je za Janeza, 11 - letnega dečka z mongoloidno motnjo rasti, udeležba na tovrstnem tekmovanju, velika stopnja, že pravi korak v njegovi športni aktivnosti. Pridružil se bo še sedmim vrstnikom iz Slovenije, ki se bodo pomerili v atletiki, plavanju, kolesarjenju in košarki. Janez bo tekmoval v osnovnih elementih košarke, ki so štirje, ki pa ne vključujejo ekipne igre. Ni se čudil, ko je izvedel, da je izbran ravno on, to mu je bilo povsem razumljivo.

Novico so doma z veseljem sprejeli, njegova mamica je sprejela vlogo spremljevalca na tej poti in prireditvi. Tudi sosede so bili navdušeni. Pri marsikateri hiši so skupaj z njim nazdravili.

Ker pa udeležba na takšnem tekmovanju zahteva tudi dobro pripravljene športnika, smo zanj sestavili program sistematičnih kondicijskih priprav, ki potekajo pod zdravniškim nadzorstvom. Zjutraj opravi tek, hitro hojo ali sede na Trim kolo, čim bolj ga angažiramo pri urah redne telesne vzgoje, enkrat tedensko opravi trening na osnovni šoli na Dobrni, enkrat na teden odide v zdraviliški bazen. Nagiba k debelušnosti, zato se hrani po tako imenovani redukcijski dieti, da bi prišel do idealnejše teže. Pripravlja se za tekmovanje v atletiki na 4. republiških športnih igrah zmerno in težje duševno motenih otrok, ki bodo konec meseca maja v Dornavi.

Kot pravi športnik in navijač spremlja športne prenose po televiziji. Pri igri posnema gibe in mimiko pravih športnikov, zelo je prepričljiv. Kadar gre domov, ne pozabi priti do sosedov, kjer na gospodarskem poslopju visilkoš. Tudi domačini ga vzpodbujajo.

Kjerkoli pa je, pa pri igri ni rad sam, veselje nad vsakim zadetkom želi deliti z drugimi.

Priprave potekajo tudi po finančni plati, saj je potrebno zbrati kar precej denarja (zbiralna akcija teče v Novi dobi). Vsem, ki ste se že odzvali, se najlepše zahvaljujemo.

Janezu, navdušenemu olimpijskemu kandidatu v košarki želimo veliko športne sreče in dogodivščin, v zanj še neznani državi, v Ameriki. Želimo si, da bi bil hraber, da bi poiskušal biti najboljši, četudi ne bo zmagal.

Srečno Janez, držali bomo pesti zate!

Špela Oprčkal

Spec. pedagog

ALENKA : ROGLA

